

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Теорія економічного аналізу

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять для студентів напрямку підготовки
6.030601 – “Менеджмент” денної форми навчання

Затверджено на засіданні
кафедри обліку і аудиту.
Протокол № 12 від 16 червня 2014р.

Теорія економічного аналізу. Методичні вказівки до практичних занять / Укладач: Скосир Ю.М. — Чернігів: ЧДТУ, 2014. — 40с.

Укладачі: Скосир Ю.М., кандидат економічних наук

Відповідальний за випуск: Лень Василь Степанович, завідувач кафедри обліку і аудиту, кандидат економічних наук, професор

Рецензент: Петраков Ярослав Валерійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту Чернігівського державного технологічного університету

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Практичне заняття №1 Методологічний інструментарій економічного аналізу діяльності підприємства.....	5
2 Практичне заняття №2 Способи обробки економічної інформації. Методи економічного аналізу.....	6
3 Практичне заняття №3 Інформаційне забезпечення економічного аналізу господарської діяльності підприємств	7
4 Практичне заняття №4 Методика аналізу доходів підприємства, та факторів, що на них впливають. Аналіз виробництва і обсягу реалізації продукції підприємства.....	10
5 Практичне заняття №5 Методика аналізу ефективності використання основних засобів підприємства	16
6 Практичне заняття №6 Методика аналізу використання трудових ресурсів підприємства	19
7 Практичне заняття №7 Оцінка запасів матеріальних ресурсів та аналіз їх використання.	24
8 Практичне заняття №8 Методика аналізу витрат на виробництво та реалізацію продукції. Аналіз витрат діяльності.....	27
9 Практичне заняття №9 Методика аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.....	30
Тести для самостійної роботи.....	32
Рекомендована література.....	38

ВСТУП

Дисципліна „Теорія економічного аналізу ” сприяє формуванню знань та вмінь з особливостей економічного аналізу, що сприяє розширенню можливостей працевлаштування випускників.

Вивчаючи дисципліну студент має засвоїти суть економічного аналізу прикладний зміст основних понять і категорій; техніку і методику економічного аналізу; набути достатніх умінь та навичок проведення економічних досліджень.

Практичні заняття сприяють кращому засвоєнню теоретичного матеріалу, набуттю відповідних навичок та їх закріпленню. Практичні заняття проводяться за темами, їх мета — закріплення теоретичного матеріалу.

Виконуючи ці завдання, студенти зобов'язані показати вміння використовувати набуті спеціальні знання з економічного аналізу, статистики, менеджменту.

Під час виконання завдання студенти розглядають проблемні ситуації, визначають суть здійсненої господарської діяльності, оформлюють економічний висновок.

Після виконання завдання, застосувавши знання економічних дисциплін, студенти пишуть необхідний економічний висновок, де зазначають фактори впливу на економічні показники та шляхо покращення фінансових результатів діяльності.

Практичне заняття №1
Методологічний інструментарій економічного аналізу діяльності підприємства

Задача 1.

Плановий обсяг виробництва продукції 100 тис.грн. Планове завдання перевиконано на 6.1%. Визначити фактичний обсяг виробництва продукції в абсолютному вираженні.

Задача 2.

Підприємство у 2008 р. виготовило продукції на 2,5 млн.грн. План на 2009 р. передбачає збільшення обсягу виробництва на 15 %. Фактичний обсяг виробництва в 2009 році склав 3,0 млн.грн. Визначити відсоток виконання плану у 2009 р.

Задача3.

Приріст виробництва продукції по плану 7,5%. Фактичний ріст – 105 %. Визначити відносну величину виконання плану по виробництву продукції.

Задача 4.

На підприємстві було виготовлено 102 тис. шт.. чорного хліба, 180 тис.шт.білого, 40 тис.шт. батонів. Розрахувати структуру виробництва.

Задача 5.

Визначити середньоденну продуктивність праці робітників:

по першому цеху

по другому цеху

Провести порівняльний аналіз та зробити висновки.

Номер бригади	Цех № 1		Номер бригади	Цех №2	
	Обсяг виробленої продукції, шт	Денна продуктивність праці робітника, шт.		Денна продуктивність праці робітника, шт.	Чисельність робітників, осіб
1	189	27	1	54	24
2	560	35	2	57	17
3	779	41	3	32	12

Задача 6.

За даними таблиці зробити аналіз собівартості продукції. Визначити середню собівартість продукції в цілому по всіх підприємствах, провести порівняльний аналіз, зробити висновки.

Підприємство	Базовий рік		Звітний рік	
	Собівартість одиниці продукції, грн.	Кількість продукції, тис.шт.	Собівартість одиниці продукції, грн.	Витрати на виробництво, тис.грн.
1	115	27	124	3100
2	123	33	132	4488
3	95	25	98	2597

Практичне заняття №2

Способи обробки економічної інформації. Методи економічного аналізу.

Задача 1.

За даними таблиці провести аналіз змін ряду динаміки. Розрахувати:

- абсолютний приріст
- абсолютний приріст до базисного
- темпи приросту
- темпи росту
- середні темпи росту та приросту.

Рік	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Товарна продукція, тис.грн.	4850	5000	5250	5588	6147	6762	7446	8387	7549

Задача 2.

Використовуючи сальдовий прийом, визначте необхідні додаткові дані та проведіть розрахунки впливу факторів на результативний показник.

Показники	2008	2009	2010	Абс. відхил.	Абс. відхил.
Залишок на початок, тис.грн.	350				
1. Обсяг реалізації продукції, тис.грн.	12 400	12 320	11960		
2. Товарна продукція	12 500	12 680			
3. Зміна залишків нереалізованої продукції протягом звітного періоду			-130		

Задача 3.

Використовуючи сальдовий прийом, визначте необхідні додаткові дані та проведіть розрахунки впливу факторів на результативний показник.

Показники	За планом	За фактом
1. Реалізація продукції:		
у вартісному виразі, тис. грн	270	217
у кількісному т	90	70
2. Собівартість реалізованої продукції, грн./т	2500	2820
3. Ціна за 1 т, грн		
4. Одержаний прибуток з 1 т продукції, грн		
5.		

Практичне заняття № 3**Інформаційне забезпечення економічного аналізу господарської діяльності підприємств.****Задача 1.**

Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на фонд заробітної плати та написати висновки.

Показники	План	Факт
Фонд заробітної плати, тис.грн.		
Чисельність робітників, чол.	20	26
Середня заробітна плата за місяць, грн	1000	1100

Задача 2.

Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на обсяг виробництва продукції та написати висновки.

Показники	План	Факт
Обсяг товарної продукції, тис.грн.	1000	1100
Середньорічна вартість основних фондів, тис.грн.	1580	1430
Фондовіддача, грн./грн		

Задача 3.

Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на обсяг товарної продукції та написати висновки.

Показники	План	Факт
Обсяг товарної продукції, тис.грн.		
Чисельність працівників, чол.	80	93
Продуктивність праці одного працівника, грн.	20	22

Задача 4.

Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на обсяг товарної продукції та написати висновки. Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на обсяг товарної продукції та написати висновки

Показники	План	Факт
Обсяг товарної продукції, грн.		
Собівартість одиниці виробу, грн.	15	18
Кількість виробленої продукції, шт.	10	12

Задача 5.

Зробити розрахунки додаткових аналітичних показників та максимальної кількості факторів, що впливають на результативний показник. Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на обсяг товарної продукції та написати висновки

Показники	План	Факт
Товарна продукція, тис. грн	2830	3115
Середньооблікова чисельність робітників, осіб	73	78
Відпрацьовано за рік усіма робітниками людино-днів	15550	15600

Задача 6.

Зробити розрахунки додаткових аналітичних показників та максимальної кількості факторів, що впливають на результативний показник. Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на обсяг товарної продукції та написати висновки

Показники	План	Факт
Товарна продукція, тис. грн	1780	1650
Вартість основних промислово-виробничих фондів, тис. грн	960	850
Виробнича площа, м ²	600	510

Задача 7.

Зробити розрахунки додаткових аналітичних показників та максимальної кількості факторів, що впливають на результативний показник. Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на фонд оплати праці та написати висновки.

Показники	План	Факт
Фонд оплати праці робітників, тис. грн	1932	2140
Кількість відпрацьованих днів усіма робітниками за рік	43800	40300
Середня тривалість одного робочого дня, год.	7,3	7,5

Задача 8.

Зробити розрахунки додаткових аналітичних показників та максимальної кількості факторів, що впливають на результативний показник. Використовуючи метод факторного аналізу визначити вплив факторів на продуктивність праці та написати висновки.

Показники	План	Факт
Продуктивність праці одного робітника за місяць, грн	1560	1800
Кількість відпрацьованих днів за місяць одним робітником	22	20
Середньогодинний виробіток, грн	10	12

Задача 9.

Зробити розрахунки додаткових аналітичних показників та максимальної кількості факторів, що впливають на результативний показник.

Показники	План	Факт
Транспортні витрати підприємства, тис. грн	160	180
Вантажообіг, тис. т-км		240
Середня дальність перевезень, км	100	80
Середній транспортний тариф, грн за т/км	0,8	

Задача 10.

На основі даних таблиці проведіть аналіз транспортних витрат. Визначити вплив факторів на загальну суму транспортних витрат.

Показники	План	факт
Транспортні витрати, тис.грн.	148.96	179,9
Обсяг перевезень вантажів, т	3100,0	2480,0
Середня дальність перевезень, км.	155	186
Середній транспортний тариф, грн. за 1 т-км	0,31	0,39
Вантажообіг, тис.т-км	480,5	461,3

Задача 11.

Підприємство виробляє продукцію трьох основних видів. Необхідно визначити вплив кількісного та якісного факторів на зміну обсягу товарного випуску використовуючи індексний метод факторного аналізу. Написати висновки та зазначити причини змін.

Показники	План	Факт
1. Товарна продукція А		
а) Вартість продукції, тис. грн	1632	1885
б) кількість виробів, шт.	136	145
2. Товарна продукція Б		
а) Ціна за шт, грн	15	17
б) кількість виробів, шт.	65	49
3. Товарна продукція В		
а) Вартість продукції, тис. грн	2688	2508
б) кількість виробів, шт.	112	132

Практичне заняття № 4

Методика аналізу доходів підприємства, та факторів, що на них впливають. Аналіз виробництва і обсягу реалізації продукції підприємства.

Задача 1

Проаналізувати виконання плану з асортименту. Розрахунок показників виконання плану з асортименту здійснити трьома способами.

Вид продукції	Випуск продукції, тис. грн.			Зараховується у виконання плану, тис. грн.
	за планом	фактично	виконання плану, %	
А	80	100		
Б	200	120		
В	150	60		
Г	110	140		
Д	50	90		
Е	110	60		
Є	—	130		
Разом				

Задача 2

Провести аналіз виконання плану за сортністю трьома основними способами. Вказати основні причини невиконання плану за сортністю.

Сорт	сортний коефіцієнт	За планом		Фактично		Виконання плану, %
		Кількість виробів, шт.	Сума, грн.	Кількість виробів, шт.	Сума, грн.	
1-й	1,0	630	6300	730	7300	
2-й	0,9	180	1620	150	1350	
3-й	0,8	90	720	120	960	
Разом		900	8640	1000	9610	

Задача 3

Провести аналіз ритмічності. Вказати причини, які впливають на ритмічність.

Декада	Виробництво продукції		Виробництво продукції у % до підсумку		Зараховується до розрахунку коеф. Ритмічності.
	план	факт	план	факт	
1	130	90			
2	150	120			
3	140	220			
всього					

Задача 4

На підставі даних таблиці дайте оцінку виконання плану за обсягом реалізації та визначте, які фактори вплинули на нього. Чи є резерви зростання обсягу реалізації?

Показники	План	Факт	Абсол. відхил.	Вплив факторів
1. Залишки нереалізованої продукції на початок року: готової продукції на складі товари відвантажені	500 ×	300 700		
2. Товарна продукція	6000	5800		
3. Реалізація товарної продукції	6100	6000		
4. Залишки нереалізованої продукції на кінець року готової продукції на складі товари відвантажені	400 ×	410 390		
5. Зміна залишків нереалізованої продукції протягом звітного періоду				

Задача 5.

У наведеній таблиці знайдіть усі помилки та поясніть, як їх виправити. Побудуйте свою власну таблицю.

Вид продукції	Звітний період				Минулий період	
	за планом	фактично	абсол. відхилення	виконання плану	фактично	питома вага
А	1600	1570	30	98,1	1600	20
Б	2100	2150	-50	102	2400	30
В	400	400	0	100	—	
Г	900	1081	-181	120	900	11,25
Ж*	500	349	+151	79,8	—	
Д	—	—			600	7,5
З	700	686	+14	98	500	
Інша	2200	2264	-64	102,9	2000	25
	8400	8500	+100	101,1	6000	100

Задача 6.

На підставі даних таблиці дайте оцінку виконанню плану за асортиментом і структурою випущеної продукції.

Вид продукції	За планом		Фактично	
	тис. т	Питома вага, %	тис. т	Питома вага, %
Цемент марка 500	500		542	
Цемент марка 400	1280		1140	
Цемент марка 300	450		650	
Разом				

Задача 7.

Визначте показники сортності продукції і зробіть висновок щодо виконання плану за якістю, використавши дані таблиці.

Сорт	Умовний коефіцієнт якості	За планом			Фактично		
		Кількість, шт.	Питома вага, %	У перерахунку на 1 сорт	Кількість, шт.	Питома вага, %	У перерахунку на 1 сорт
I	1	375			310		
II	0,9	80			50		
III	0,8	25			20		
Разом	×						

Задача 8.

Проаналізуйте виконання плану за асортиментом продукції. Напишіть висновки із зазначенням причин змін.

Вид продукції	У минулому році	У звітному році		Зараховується у виконання плану
		план	факт	
А	60	70	80	
Б	30	30	30	
В	40	40	70	
Г	70	50	40	
Д	80	—	60	
Е	100	110	90	
Є	—	100	40	
Разом	380	400	410	

Задача 9.

Проаналізуйте ритмічність випуску продукції за місяць на підставі даних таблиці. Розрахуйте коефіцієнт ритмічності.

Декада місяця	За планом		Фактично		Виконання плану з ритмічності
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	
I	250		240		
II	350		420		
III	400		540		

Задача 10.

Визначте виконання плану за якістю продукції і здійсніть розрахунок впливу факторів на обсяг товарної продукції у вартісному виразі

Сорт	Ціна, грн.	За планом		Фактично	
		Кількість, т	Сума, грн.	Кількість, т	Сума, грн.
I	18	700		680	
II	12	300		330	
III	8	120		130	
Разом	×				

Задача 11.

Вивчіть динаміку браку і розрахуйте резерви зростання обсягу продукції за умови недопущення браку.

Показник	минулий рік	звітний рік
Випуск товарної продукції, тис.грн	14500	3000
Фактична виробнича собівартість продукції, тис.грн.	13200	2600
Величина остаточного браку продукції, тис.грн.	170	125
Витрати на виправлення браку, тис.грн.	32	29
Сума вирахувань із зарплати винуватців браку, тис.грн.	9	8
Загальна величина браку, тис.грн		
Питома вага браку, %		
Резерв збільшення обсягу продукції		

Задача 12.

Проаналізуйте виконання плану поставок цементу. Як можна оцінити роботу заводу?

Показник	План	Факт	Відхилення	
			%	абсолютне
Поставка цементу:				
— на внутрішній ринок	42 000	45650		
— на експорт	8500	2000		
у тому числі у країни СНД	5500	1800		
Разом				
Поставка цементу				
— будівельним організаціям (навалом)	48 000	42 800		
— іншим споживачам	2100	2180		
Поставка цементу в пакунках	11250	11700		
у т. ч. дрібними пакунками (25 кг)	1200	1120		
Поставка цементу в IV кварталі:				
жовтень	3500	3200		
листопад	3500	3950		
грудень	2800	1030		
Усього за IV квартал				

Практичне заняття № 5

Методика аналізу ефективності використання основних засобів підприємства.

Задача 1.

Проаналізуйте найбільш загальні показники використання виробничих основних фондів. Зробіть розрахунок впливу основних факторів на зміну обсягу виробництва.

Показник	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення
1. Товарна продукція, тис. грн. (у незмінних цінах)	50 280	44 905	
2. Випуск цементу, тис. т	1257	1124	
3. Середньорічна вартість промислово-виробничих основних фондів, тис. грн.	38753	42 244	
4. Фондовіддача, грн.			
5. Випуск цементу на 1 тис. грн. основних фондів, т			
6. Фондомісткість 1 т цементу, грн.			

Задача 2.

Провести аналіз використання обладнання за часом на підприємстві. Виявити резерви покращення роботи підприємства.

	Показник	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення
1	Календарний фонд часу верстатів, що працюють, верстато-днів	20805	21900	
2	Середньорічна кількість верстатів, що працюють, од.	57	60	
3	Фактично відпрацьовано днів	11970	13824	
4	Фактично відпрацьовано змін	22230	2400	
5	Фактично відпрацьовано годин	155610	172800	
6	Середня кількість днів роботи за звітний період			
7	Середня кількість змін роботи за період			
8	Середня кількість годин роботи за період			
9	Середня тривалість роботи за день, год.			
10	Середня тривалість зміни, год.			
11	Коефіцієнт змінності			

Задача 3.

Провести розрахунок зміни обсягу виробництва продукції за рахунок його кількості, екстенсивності та інтенсивності використання обладнання.

Показник	План	Факт	Відхилення
Обсяг випуску продукції, тис. грн.	16540	17050	
Середньорічна вартість, тис.грн:			
а) основних виробничих фондів	1520	1380	
б) активної частини	851		
в) одного верстата	11,5	11,5	
Питома вага активної частини фондів		0,60	
Фондовіддача, грн.:			
а) основних виробничих фондів			
б) активної частини			
Середньорічна кількість верстатів	74	73	
Відпрацьовано за звітний період усіма верстатами, тис. год.	145	102	
У тому числі одиницею обладнання:			
а) годин	1959,5	1397,3	
б) змін	264,8	194,1	
в) днів	216	181	
Коефіцієнт змінності роботи обладнання			
Середня тривалість зміни, год.	7,4	7,2	
Випуск продукції на 1 верстато-годину, грн.			

Задача 4.

Провести аналіз використання устаткування. Виявити резерви покращення роботи підприємства.

Показник	2008	2009	2010	Абсолютне відхилення	
				2009/ 2008	2010/ 2009
1. Обсяг товарної продукції, тис. грн.	10420	11440	12200		
2. Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	660	706	680		
3. Виробничі площі, м ²	3 200	3800	3800		
4. Кількість верстатів, одиниць	75	80	78		
5. Кількість годин, відпрацьованих усіма верстатами за рік	150 000	128 300	130000		
6. Кількість верстато-днів, відпрацьованих усіма верстатами за рік	15000	15200	14820		
7. Тривалість однієї зміни, год.	7,5	7,2	7,0		
Розрахункові показники					
8. Фондовіддача					
9. Кількість годин, відпрацьованих одним верстатом за рік					
10. Випуск продукції на одиницю площі, грн./м ²					
11. Середньорічний виробіток одного верстата, грн.					
12. Середній виробіток за 1 верстато-годину, грн.					
13. Коефіцієнт змінності					

Практичне заняття №6
Методика аналізу використання трудових ресурсів підприємства.

Задача 1.

Визначте забезпеченість підприємства робочою силою та розрахуйте коефіцієнт плинності кадрів.

Показник	За минулий рік	За звітний рік		Відхилення		
		За планом	Фактично	від даних минулого року	від планових даних	
					абсол ютне	%
1. Чисельність усього персоналу підприємства, осіб	186	186	182			
2. У тому числі персоналу основної діяльності, осіб	165	166	158			
3. З них робітників, осіб	141	140	135			
4. Інших категорій працюючих, осіб	24	26	23			
5. Чисельність персоналу невиробничої сфери, осіб	21	20				
6. Прийнято працівників на роботу, осіб	30	-	22			
7. Звільнено всього, осіб	34	-	28			
У тому числі за власним бажанням і через порушення дисципліни	29	-	21			

Задача 2.

Проаналізувати використання робочого часу робітників і продуктивність їх праці, використовуючи дані таблиці.

Показник	минулий рік	звітний рік	Відхилення
1. Товарна продукція, тис. грн.	11200	12300	
2. Чисельність робітників, осіб	1418	1352	
3. Відпрацьовано всіма робітниками:			
— тис. людино-днів	329,92	330,4	
— тис. людино-годин	2474,4	2445,0	

Задача 3.

Дайте оцінку зміни рівня продуктивності праці одного працівника і робітника. Розрахунки виконайте у вартісному і натуральному вираженні.

Показник	За минулий рік	За звітний рік	%
1. Товарна продукція у незмінних цінах, тис. грн.	13440000	10900000	
2. Випуск цементу, тис. т	1120	890	
3. Середньооблікова чисельність			
а) працівників	98	93	
б) робітників	79	75	
4. Середньорічний виробіток одного працівника:			
а) тис. грн.			
б) тонн цементу			
5. Середньорічний виробіток одного робітника:			
а) тис. грн.			
б) тонн цементу			

Задача 4.

Проаналізуйте фактори, що вплинули на зміну середньорічної оплати праці одного робітника.

Показник	За минулий рік	За звітний рік	Відхилення
1. Фонд оплати праці робітників, тис. грн.	2780	2590	
2. Чисельність робітників, осіб	141	135	
3. Відпрацьовано людино-годин усіма робітниками, тис.	247,4	244,5	
4. Середньорічна оплата праці одного робітника, грн.			

Задача 5.

Проаналізуйте вплив факторів на зміну величини середньої річної зарплати одного робітника. Вкажіть причини змін величини заробітної плати.

Показники	план	факт
1. Фонд зарплати робітників, тис. грн	1483	1542
2. Чисельність робітників, осіб	80	72
3. Загальна кількість відпрацьованих усіма робітниками людино-днів	16 000	15 640
4. Загальна кількість відпрацьованих усіма робітниками людино-годин	124 000	128 000

Задача 6.

Оцінити забезпеченість підприємства трудовими ресурсами та розрахувати абсолютні та відності віхилення показників.

Категорії персоналу і обсяг продукції	Фактично за минулий період	За звітний період		Відхилення абсолютне		Фактично, %	
		план	факт	від плану	від мину-	до плану	до минулого
Усього персоналу, осіб у т. ч.:	1230	1220	1242				
1. Працівники основної діяльності	1215	1204	1228				
із них:							
- робітники	940	933	958				
- службовці	275	271	270				
у т. ч.:							
- керівники	19	16	17				
- спеціалісти	256	255	253				
2. Непромисловий персонал	15	16	14				
Обсяг товарної продукції, тис. грн.	18000	19500	19000				

Задача 7.

Проаналізувати ефективність використання робочого часу на підприємстві. За допомогою факторного аналізу визначити вплив факторів на величину фонду робочого часу, вказати причини змін.

Показник	Минулий період	Звітний період		Відхилення	
		план	фактично	від плану	від минулого
1. Середньооблікова чисельність робітників, осіб	1010	1000	958		
2. Відпрацьовано одним робітником:					
а) днів	219	219	210		
б) годин	1723	1752	1656		
3. Середня тривалість робочого дня, год.	7,87	8,0	7,45		
4. Фонд робочого часу, тис. год.					

Задача 8.

Проаналізувати продуктивність праці на підприємстві.

№ зал.	Показник	Звітний період		Відхилення від плану	
		за планом	фактично	абсол.	%
1	Товарна продукція, тис. грн.	9912	10420		
2	Чисельність працівників, осіб	250	260		
3	з них робітників	210	209		
4	Питома вага робітників у загальній чисельності працівників, %	0,84			
5	Кількість відпрацьованих робітниками: людино-днів, тис.	46	45,9		
6	людино-годин, тис.	368	376,4		
7	Кількість днів, відпрацьованих одним робітником	219	220		
8	Тривалість робочого дня ,год.	8	8,2		
9	Середня кількість годин, відпрацьованих одним робітником, год.	1752,4	1801		
10	Середня продуктивність праці одного працівника , грн.				
11	Середня продуктивність праці одного робітника , грн.				
12	Середньоденна продуктивність праці одного Робітника, грн.				
13	Середньогодинна продуктивність праці одного роб, грн.				

Задача 9.

Провести аналіз використання трудових ресурсів

Показник	план	факт	відхилення	виконання плану, %
1. Товарна продукція, тис. грн.	1120	1223		
2. Кількість працівників, осіб	78	75		
3. З них робітників	50	48		
4. Загальна кількість відпрацьованих усіма робітниками:				
а) людино-днів	11250	10940		
б) людино-годин	90 000	85332		
Розрахункові показники				
5. Кількість відпрацьованих днів одним робітником				
6. Тривалість робочого дня, год.				
7. Середня кількість годин, відпрацьованих одним робітником				
8. Середньорічний виробіток, грн.				
а) одного працівника				
б) одного робітника				
9. Середньоденний виробіток одного робітника , грн.				
10. Середньогодинний виробіток одного робітника , грн.				
11. Питома вага робітників у складі промислово-виробничого персоналу, %				

Практичне заняття №7

Оцінка запасів матеріальних ресурсів та аналіз їх використання.

Задача 1.

Визначте стан використання сировини взагалі й по окремих видах. Зробіть належні висновки.

Сировина і напівфабрикати	Витрачання сировини на 1 т продукції, кг			Відхилення порівняно з планом	Відхилення порівняно з минулим роком	Резерв економії матеріалів
	фактично у минулому році	у звітному році				
		норма	фактично			
1. Клінкер	625	620	624			
2. Шлак	360	351	363			
3. Гіпс та інша сировина	44	60	42			
4. Паливо технологічне	150	153	152			
5. Вапняк	1469	1473	1407			
6. Глина	261	258	355			
7. Інша сировина	90	87	85			
Разом	1820	1818	1847			

Задача 2.

Дайте оцінку стану забезпечення матеріалами і рівню їх використання на підприємстві. Розрахуйте вплив усіх факторів і визначити резерви зростання обсягів виробництва.

Показник	План	Факт	Відхилення	Вплив фактора
Випуск продукції, шт.	15 600	20 250		
Залишок металу на початок року, т	90	70		
Надійшло металу за рік, т	780	810		
Використано всього, т				
у тому числі на виробництво продукції, т	820	780		
на інші цілі, т	10	32		
Залишок металу на кінець року, т	40	68		
Витрати металу на одиницю продукції (норма витрат), т/шт.	0,05	0,04		
Вихід продукції з 1 т металу, шт.	20	25		

Задача 3.

Провести аналіз ефективності використання ресурсів за період та виявити резерви покращення ефективності роботи підприємства.

Показник	Попередній період	План	Факт	Відхилення	
				від попереднього	від плану
Товарна продукція, тис. грн.	11240	12000	11500		
Повна собівартість виготовленої продукції, тис. грн.	9060	9380	9145		
Залишок матеріальних запасів на початок періоду, тис. грн.	320	220	220		
Надходження матеріальних ресурсів за період, тис. грн.	5850	5600	5000		
Матеріальні витрати за період, тис. грн.	5950				
Залишок матеріальних запасів на кінець періоду, тис. грн.	220	125	208		
Матеріаломісткість товарної продукції, коп.					
Матеріаловіддача, грн.					
Питома вага матеріальних витрат у собівартості продукції, %					
Коефіцієнт споживання матеріалів					
Швидкість обороту матеріальних запасів, днів					
Оборотність матеріальних запасів, разів					
Термін зберігання запасів, днів					
Коефіцієнт співвідношення темпів зростання обсягів виробництва і темпів зростання матеріальних витрат					

Задача 4.

Проаналізувати оборотність оборотних коштів за період. Виявити основні тенденції погіршення та поліпшення показників оборотності на підприємстві.

Показник	Минулий період	Звітний період	Відхилення
Виручка від реалізації, тис. грн.	18000	17300	
Кількість днів періоду, що аналізується	360	360	
Одноденна виручка, тис. грн.	50	48,05	
Середній залишок оборотних коштів, тис. грн.	41	42	
Оборотність оборотних коштів, днів			
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів. кількість оборотів			
Коефіцієнт завантаження коштів в обороті, коп.			

Задача 5.

За наведеними даними розрахуйте оборотність оборотних коштів. Дайте оцінку показників оборотності у звітному році проти попереднього року. Чи має місце вивільнення оборотних коштів з обороту внаслідок прискорення їх оборотності?

Показник	Минулий період	Звітний період
1. Фактичний обсяг реалізації (без ПДВ)	200	240
2. Собівартість реалізованої продукції	120	200
3. Середньорічні залишки оборотних активів і	120	100
4. Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	220	190
5. Кількість оборотів оборотних активів		

Практичне заняття №8

Методика аналізу витрат на виробництво та реалізацію продукції. Аналіз витрат діяльності.

Задача 1.

Дайте оцінку рівня затрат на 1 грн. товарної продукції.

Показник	минули й рік	звітний рік	
		План	Факт
1. Товарна продукція, тис. грн.	4550	4820	5185
2. Собівартість товарної продукції, тис. грн.			4200
3. Витрати на 1 грн. продукції, коп.	80,0	83,0	

Задача 2.

Вивчіть структуру собівартості за елементами витрат і дайте оцінку змінам питомої ваги окремих статей.

Стаття	Минулий рік		Звітний рік	
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %
1. Матеріальні витрати	28732		30076	
У тому числі				
електроенергія	6612		10263	
паливо	7736		13200	
інші	14384		6613	
2. Витрати на оплату праці	5837		6233	
3. Відрахування на соціальні заходи	2218		2369	
4. Амортизація	3860		3673	
5. Інші витрати	1239		1799	
Разом				

Задача 3.

Дайте оцінку стану використання оборотних активів для вирощування картоплі. Розрахувати віддачу кожного виду ресурсів та зробити висновки.

Основні матеріали і сировина	план			факт			Абсолютне відхилення
	Норма витрат, кг/га	Ціна за 1 т, грн.	Сума, грн.	Норма витрат, кг/га	Ціна за 1 т, грн.	Сума, грн.	
Насіння	3000	6000		2850	6200		
Нітроамофоска	350	1800		360	2100		
Аміачна селітра	60	1600		40	1800		
Дизпаливо	320	9000		335	9000		
Бензин	120	9500		100	9450		
Пестициди	10	5000		10	4800		
Інсектициди	25	4800		25	4700		
Фунгіциди	15	10000		15	9500		
Разом	–			–			
Обсяг виробництва	22400	2000	44800	21000	2000	42000	

Задача 4.

Побудувати декілька окремих аналітичних таблиць на підставі вихідних даних, які наведені в таблиці.

Показники	Базовий рік	Минулий рік	Звітний рік	
			план	факт
1. Товарна продукція, тис. грн	42 500	43 100	45 500	46 150
у тому числі вироблено:				
продукції А	6400	6350	7100	7200
продукції Б	10 100	10 340	11 300	11 560
продукції В	11 050	11 210	12 060	12 380
інша продукція	14 950	15 200	15 040	15 010
2. Випуск продукції по декадам:				
І	12 110	12 200	15 150	13 400
ІІ	14 170	13 100	15 170	15 600
ІІІ	16 220	17 800	15 180	17 150
3. Чисельність працюючих, осіб	3660	3670	3850	3862
4. Численність робітників, осіб	2562	2552	2772	2769
5. Питома вага робітників у загальній чисельності працюючих, %	70	...	...	...
6. Середньорічний виробіток одного працюючого, грн	...	...	11 818	11 950
7. Середньорічний виробіток одного робітника, грн	16 589	...	...	...
8. Середня кількість робочих днів	225	223	225	222
9. Середня тривалість робочого дня, годин	7,58	7,74	7,88	7,71
10. Середньогодинний виробіток одного робітника, грн	...	...	9,142	9,737
11. Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн	31 300	32 250	32 400	33 150
у тому числі вартість машин та устаткування, тис. грн	16 276	16 448	17 172	17 371
12. Питома вага активної частини основних фондів, %	0,52	...	...	...
13. Фондовіддача загальна, грн	1,358	...	...	...
14. Фондовіддача активної частини основних фондів, грн	...	...	2,65	2,657
15. Коефіцієнт змінності роботи устаткування	1,7	1,65	1,7	1,6
16. Витрати матеріальних ресурсів на випуск товарної продукції, тис. грн	11 900	11 982	11 830	11 861
17. Матеріаловіддача, грн/грн	3,571	3,597	...	3,891
18. Матеріаломісткість, грн	...	...	...	0,257
19. Обсяг реалізації, тис. грн	42 400	43 020	45 480	46 110
20. Залишки готової продукції на складі, тис. грн				
а) на початок року	350	390	440	470
б) на кінець року	450	470	460	510
21. Обсяг недопоставок продукції, тис. грн	2120	1290	—	1137
22. Валовий прибуток, тис. грн	8670	8890	9100	9320
23. Чистий прибуток, тис. грн	3420	2180	4150	3070

Практичне заняття №9

Методика аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

Задача 1.

На основі даних таблиці розрахувати вплив факторів на показник валового прибутку.

Показники	Базовий рік	Звітний рік
Чистий дохід, тис.грн.	4672,5	4798,8
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	3366,1	3404,9
Валовий прибуток, тис.грн.	524,6	534,0
Витрати на 1 грн. товарної продукції	72	71

Задача 2.

Дайте оцінку загальній сумі прибутку та окремим прибуткам і збиткам. Порівняйте показники звітного року з даними за минулий рік.

Показник	У минулому році	У звітному році		Відхилення	
		план	факт	від плану	від минулого року
1. Валовий прибуток від реалізації товарної продукції	6492	6000	6120		
2. Операційні доходи та витрати	- 512	- 500	50		
3. Інші позареалізаційні					
— доходи	100	—	100		
— витрати	1976	—	95		
4. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	4104	5500	6175		
5. Податок на прибуток від звичайної діяльності	1026	1375	1544		
6. Фінансові результати від звичайної діяльності	3078	4125	4631		
7. Надзвичайні доходи (витрати)	—	—	—		
8. Чистий прибуток	3078	4125	4631		

Задача 3.

Визначте фактори, які вплинули на зміну фактичної суми прибутку від реалізації товарної продукції у звітному році проти минулого року .

Показник	Фактично у минулому році	Реалізація у звітному році у цінах минулого року і дотримання інших умов минулого року	Фактична реалізація у звітному році, але за умов рентабельності минулого року	Фактично у звітному році
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	43 280			45 828
Собівартість реалізованої продукції	36 788			32755
Валовий прибуток	6 492			
Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.				

Довідка: Обсяг реалізації у звітному періоді в незмінних цінах становить 85 % від обсягу минулого року.

Задача 4.

Розрахуйте вплив факторів на прибуток від реалізації. Які резерви зростання прибутку?

Показник	Планом	Факт	Відхилення
1. Реалізовано продукції, т	10 000	8000	
2. Собівартість 1 т реалізованої продукції, грн.	65	60	
3. Ціна за 1 т продукції, грн.	80	85	
4. Валовий прибуток від реалізації товарної продукції, грн.			

Задача 5 .

Проаналізуйте прибуток підприємства і вкажіть фактори, які вплинули на його зміни. Чи є резерви збільшення прибутку?

Показник	Планом	Факт	Відхилення
1. Реалізація продукції			
— у вартісному виразі, тис. грн.	800	600	
— у тоннах	1600	1000	
2. Собівартість 1 т реалізованої продукції, грн.	450	400	
3. Чистий прибуток, тис. грн.	55,0	50,0	

Тест 1

1.Ланцюгові темпи росту

- А)Відношення звітнього показника до базового
- Б)Відношення звітнього показника до попереднього
- В) різниця між звітним показником і базовим

2.Базисні темпи росту

- А)Відношення звітнього показника до базового
- Б)Відношення звітнього показника до попереднього
- В) різниця між звітним показником і базовим

3.Список продукції однакового призначення, яка виготовляється підприємством і показана в плані окремою позицією

- А) Номенклатура Б) Асортимент В) Ритмічність

4.Більш детальний список продукції однакового призначення, яка виготовляється підприємством і відрізняється за видами, розмірами та іншими технічними характеристиками

- А) Номенклатура Б) Асортимент В) Ритмічність

5.Коефіцієнт ритмічності –

- А) відношення фактичного випуску продукції до планового
- Б) Відношення планового випуску до фактичного
- В) відношення фактичного випуску в межах плану до планового

6.Суть прийому визначення виконання плану за ритмічністю полягає у

- А) порівнянні відсотку виконання плану щодо ритмічності і вибір найбільшого значення
- Б) порівняння відсотку виконання плану щодо ритмічності та вибір фактичного значення
- В) порівняння відсотку виконання плану щодо ритмічності та вибір фактичного значення, але не вище за планове

7. Коефіцієнт сортності –

- А) відношення вартості всієї виготовленої продукції до вартості цієї продукції за ціною 1 сорту
- Б) відношення фактичного випуску в межах плану до планового
- В) відношення фактичного випуску до планового

8. Відносна забезпеченість підприємства робітниками визначають шляхом порівняння

- А) фактичної чисельності з плановою
- Б) фактичної чисельності, перерахованої на % виконання плану з випуску продукції з плановою
- В) фактичної чисельності з плановою, перерахованою на % виконання плану з випуску продукції

9. Відношення обсягу продукції до середньорічної вартості основних виробничих фондів

- А) фондоозбросність Б) фондоддача В) фондоємність

10. Відношення середньорічної вартості основних виробничих фондів до середньоспискової чисельності працівників

- А) фондоозбросність Б) фондоддача В) фондоємність

11. Відношення вартості виготовленої продукції до матеріальних витрат

- А) матеріалоддача
- Б) матеріалоемність
- В) коефіцієнт забезпечення потреби в матеріальних ресурсах

12. Керівники цехів – це:

- А) промислово-виробничий персонал
- Б) персонал непромислових організацій

13. Відношення кількості звільнених за всіма негативними причинами до середньоспискової чисельності працівників

- А) коефіцієнт оборотоприйому
- Б) коефіцієнт звільнення
- В) коефіцієнт плинності

14. Продуктивність праці 1 робітника за місяць

- А) відношення обсягу товарної продукції, виготовленої за місяць, до середньооблікової чисельності промислово-виробничого персоналу
- Б) відношення обсягу товарної продукції, виготовленої за місяць, до середньооблікової чисельності робітників
- В) відношення кількості днів, відпрацьованих всіма робітниками за місяць, до середньоспискової чисельності робітників

15. Показник, що сповіщає про відхилення в якості продукції

- А) питома вага не атестованої продукції
- Б) кількість рекламаций і претензій, визнаних підприємством
- В) зниження коефіцієнту сортності

16. Рівень витрат на одну гривню товарної продукції визначають

- А) відношенням собівартості до її обсягу в оптових цінах
- Б) відношенням обсягу продукції в оптових цінах до її собівартості
- В) відношенням трудових та матеріальних витрат до кількості виготовленої продукції

17. Для визначення впливу фондівдачі на обсяг товарної продукції необхідно

- А) Абсолютне відхилення по фондівдачі помножити на планове значення середньооблікової вартості основних фондів
- Б) Абсолютне відхилення по середньообліковій вартості основних фондів помножити на планове значення фондівдачі
- В) Абсолютне відхилення по фондівдачі помножити на фактичне значення середньооблікової вартості основних фондів

18. Щоб визначити вплив зміни середньої зарплати на відхилення за фондом заробітної плати необхідно

- А) відхилення за середньою заробітною платою одного працівника помножити на планову чисельність працівників
- Б) відхилення за середньою заробітною платою одного працівника помножити на фактичну чисельність працівників
- В) відхилення за чисельністю працівників помножити на планову середню зарплату

19. Відношення середньорічної вартості основних виробничих фондів до обсягу продукції

- А) фондоозброєність
- Б) фондівдача
- В) фондоємність

20. Вплив зміни структури асортименту продукції на відхилення за рівнем витрат на одну гривню продукції визначають порівнянням

- А) планових витрат, перерахованих на фактичний обсяг та асортимент продукції, з витратами за планом
- Б) фактичних витрат у діючих цінах з фактичними витратами у планових цінах
- В) Фактичних витрат у фактичних цінах і фактичних витрат у планових

ТЕСТ 2

1. Відношення кількості звільнених за всіма негативними причинами до середньоспискової чисельності працівників

- А) коефіцієнт оборотоприйому
- Б) коефіцієнт звільнення

В) коефіцієнт плинності

2.Ланцюгові темпи росту

А)Відношення звітнього показника до базового

Б)Відношення звітнього показника до попереднього

В) різниця між звітним показником і базовим

3.Базисні темпи росту

А)Відношення звітнього показника до базового

Б)Відношення звітнього показника до попереднього

В) різниця між звітним показником і базовим

4.Коефіцієнт ритмічності –

А) відношення фактичного випуску продукції до планового

Б) Відношення планового випуску до фактичного

В) відношення фактичного випуску в межах плану до планового

5.Суть прийому визначення виконання плану за ритмічністю полягає у

А) порівнянні відсотку виконання плану щодо ритмічності і вибір найбільшого значення

Б) порівняння відсотку виконання плану щодо ритмічності та вибір фактичного значення

В) порівняння відсотку виконання плану щодо ритмічності та вибір фактичного значення, але не вище за планове

6.Коефіцієнт сортності –

А) відношення вартості всієї виготовленої продукції до вартості цієї продукції за ціною 1 сорту

Б) відношення фактичного випуску в межах плану до планового

В) відношення фактичного випуску до планового

7.Відносна забезпеченість підприємства робітниками визначають шляхом порівняння

А) фактичної чисельності з плановою

Б) фактичної чисельності, перерахованої на % виконання плану з випуску продукції з плановою

В) фактичної чисельності з плановою, перерахованою на % виконання плану з випуску продукції

8.Відношення обсягу продукції до середньорічної вартості основних виробничих фондів

А) фондоозброєність Б) фондівіддача В) фондоємність

9.Відношення середньорічної вартості основних виробничих фондів до обсягу продукції

A) фондоозброєність Б) фондovіддача В) фондоємність

10. Відношення середньорічної вартості основних виробничих фондів до середньоспискової чисельності працівників

A) фондоозброєність Б) фондovіддача В) фондоємність

11. Відношення вартості виготовленої продукції до матеріальних витрат

A) матеріалovіддача

Б) матеріалoємність

В) коефіцієнт забезпечення потреби в матеріальних ресурсах

12. Керівники цехів – це:

A) промислово-виробничий персонал

Б) персонал непромислових організацій

13. Продуктивність праці 1 робітника за місяць

A) відношення обсягу товарної продукції, виготовленої за місяць, до середньооблікової чисельності промислово-виробничого персоналу

Б) відношення обсягу товарної продукції, виготовленої за місяць, до середньооблікової чисельності робітників

В) відношення кількості днів, відпрацьованих всіма робітниками за місяць, до середньоспискової чисельності робітників

14. Показник, що сповіщає про відхилення в якості продукції

A) питома вага не атестованої продукції

Б) кількість рекламаций і претензій, визнаних підприємством

В) зниження коефіцієнту сортності

15. Рівень витрат на одну гривню товарної продукції визначають

A) відношенням собівартості до її обсягу в оптових цінах

Б) відношенням обсягу продукції в оптових цінах до її собівартості

В) відношенням трудових та матеріальних витрат до кількості виготовленої продукції

16. Для визначення впливу фондovіддачі на обсяг товарної продукції необхідно

A) Абсолютне відхилення по фондovіддачі помножити на планове значення середньооблікової вартості основних фондів

Б) Абсолютне відхилення по середньообліковій вартості основних фондів помножити на планове значення фондovіддачі

В) Абсолютне відхилення по фондovіддачі помножити на фактичне значення середньооблікової вартості основних фондів

17. Щоб визначити вплив зміни середньої зарплати на відхилення за фондом заробітної плати необхідно

- А) відхилення за середньою заробітною платою одного працівника помножити на планову чисельність працівників
- Б) відхилення за середньою заробітною платою одного помножити на планову чисельність працівників
- В) відхилення за чисельністю працівників помножити на планову середню зарплату

18. Вплив зміни структури асортименту продукції на відхилення за рівнем витрат на одну гривню продукції визначають порівнянням

- А) планових витрат, перерахованих на фактичний обсяг та асортимент продукції, з витратами за планом
- Б) фактичних витрат у діючих цінах з фактичними витратами у планових цінах
- В) Фактичних витрат у фактичних цінах і фактичних витрат у планових

19. Список продукції однакового призначення, яка виготовляється підприємством і показана в плані окремою позицією

- А) Номенклатура Б) Асортимент В) Ритмічність

20. Більш детальний список продукції однакового призначення, яка виготовляється підприємством і відрізняється за видами, розмірами та іншими технічними характеристиками

- А) Номенклатура Б) Асортимент В) Ритмічність

Рекомендована література

Навчальна література

- 1) Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства - К. : Кондор , 2005 , 240с. , Шифр: У053я73 Авторський знак: А64
- 2) Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа. М.: Финансы и статистика., 2001
- 3) Бутко А.Д., Н.Г. Кислиця Теорія економічного аналізу – Київ, 2002. – 199с.
- 4) Єленко Я.І., Кандибка О.М. Основи фінансового аналізу. – Львів :2000. – 141 с Житна І.П., Нескреба А.М. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. – К.: Вища шк., 1992.
- 5) Заруба О.Д. Основи фінансового аналізу та менеджменту: Навч.посібник.– К.,1995.
- 6) Івахненко В. М., Горбаток М. І. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2005. — 302 с.
- 7) Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., інш. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства - К. : Центр учбової літ-ри , 2007 , 398 с. , Шифр: У053я73 Авторський знак: Е40
- 8) Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування. – Київ:Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.Лень В.С. Звітність підприємства. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.– 700 с.
- 9) Мельничук Г.М. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности.— Высш.шк.,1990.
- 10) Маркарьян Э.Т., Герасименко Г.П. Финансовый анализ. – М., 1996.
- 11) Мельник В.М. Основи економічного аналізу :Короткий теоретико – методологічний курс:Навч.посібник. – К.: Кондор, 2003. – 128 с.
- 12) Мних Є.А. Економічний аналіз:підручник/Львів.нац.ун-т імені Івана Франка. – К.:ЦНЛ,2003. – 412 с.
- 13) Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник – За редакцією В.С.Леня – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 696 с.
- 14) Пономаренко О.І., Перестюк М.О., Бурим В.М. Сучасний економічний аналіз - К. : Вища школа , 2004 , 205 с. , Шифр: У053я73 Авторський знак: П56 Кількість примірників: 125
- 15) Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання - Тернопіль : Економічна думка , 2004 , 415 с. , Шифр: 657.6(075.8) Авторський знак: П58
- 16) Прокопенко І.Ф., Ганін В.І. Методика і методологія економічного аналізу - К. : Центр учбової літ-ри , 2008 , 429 с. , Шифр: У053я73 Авторський знак: П80
- 17) Русак Н.А., Русак В.А. Основы финансового анализа. – Минск, 1995.

- 18) Савицька Г.В. Анализ хозяйственной деятельности. – Минск-Москва, 2001.
- 19) Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007 – 662 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
- 20) Самборский В.И., Грищенко А.А. Анализ хозяйственной деятельности в бюджетных и научных учреждениях.– М.:Финансы и статистика,1989.
- 21) Тим Джей К., Сигнл Джоэл Г. Методы управления стоимостью и анализ затрат. – М.: 1996.
- 22) Ю.С.Цал-Цалко Фінансова звітність підприємства та її аналіз: навч. посібник. – 2-е вид., перероб. і доп. – Київ: ЦУЛ. 2002. – 360 с
- 23) Шеремет А.Д., Сайфуллин Р.С. Методика финансового анализа. – М.:ИНФРА, 1996.
- 24) Економічний аналіз - К. : Центр навчальної літератури , 2005 , 432 с. , Шифр: У053я73 Авторський знак: Е40
- 25) Яцків Т.І. Теория економічного аналізу. – Львів:Світ, 1993.

Методична література

- 1) Аналіз обсягів випуску та реалізації продукції. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для студентів за напрямом підготовки 0501 „Економіка і підприємництво” 6.050100 – „Облік і аудит” / Укл.: Іванова Л.Б., Ющенко Н.Л. – Чернігів: ЧДТУ, 2005. – 87 с.
- 2) Аналіз виробничих ресурсів підприємства Задачник по економічному аналізу (частина 1)для студентів економічних спеціальностей /Укл. Іванова. Л.Б., Чернігів: ЧТІ, 1997. – 32 с.
- 3) Економічний аналіз різних галузей народного господарства Курсова робота для спеціальності “Облік і аудит” 4.1 Особливості економічного аналізу транспортного підприємства /Укл. Іванова Л.Б. ЧДТУ, 2001р. 69с.
- 4) Економічний аналіз різних галузей народного господарства Курсова робота для спеціальності “Облік і аудит” 4.2 Особливості економічного аналізу будівельних організацій /Укл. Іванова Л.Б. ЧДТУ,2001р., 62с.
- 5) Економічний аналіз різних галузей народного господарства Курсова робота для спеціальності “Облік і аудит” 4.3 Особливості економічного аналізу підприємств торгівлі /Укл. Іванова Л.Б. ЧДТУ,2002р., 75с.
- 6) Економічний аналіз операційних витрат. Методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів спеціальності 6.050100 — “Облік і аудит”. / Укл. Іванова Л.Б. — Чернігів: ЧДТУ, 2003.– 55 с.
- 7) Економічний аналіз. Аналіз використання трудових ресурсів. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання / Укладачі: Іванова Л.Б., Ющенко Н.Л. – Чернігів: ЧДТУ, 2004. – 63 с.
- 8) Економічний аналіз на підприємствах різних галузей. Методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності 6.030509 "Облік і аудит". Частина II. Торгівля. /Укл. Іванова Л.Б. Чернігів: ЧДТУ, 2009. – 145.

9) Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни “Економічний аналіз” для студентів економічних спеціальностей “Економічний аналіз діяльності підприємства на підставі фінансової звітності” /Укл. Іванова Л.Б. Чернігів: ЧДТУ, 2002. – 147 с.

10) Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни “Економічний аналіз” для студентів економічних спеціальностей всіх форм навчання / Укл.: Іванова Л.Б. – Чернігів: ЧДТУ. 2007. – 35 с.

11) Теорія економічного аналізу. Завдання для студентів економічних спеціальностей. / Укл. Іванова Л.Б., Чернігів: ЧДТУ, 2000. – 24 с.

12) Техніко-економічний аналіз діяльності виробничої дільниці Методичні вказівки для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання /Укл. Іванова Л.Б. Чернігів: ЧДТУ, 2002. – 147 с.